

ADEVĂRAT A ÎNVIAT!

I N T E R M E D I A

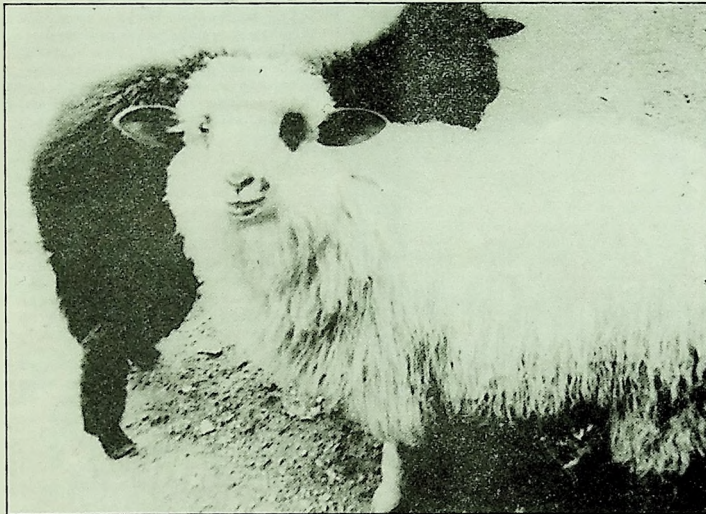
REVISTA
CLUBULUI DIN ARAD

conversația

Anul I, nr.2, 15 aprilie 1990

Prețul unui exemplar 5 lei

- A DIN STÎNGA - I MAI DĂ DREAPTA

PROBLEMELE REAȚIUNII

Dacă este fără umbră de îndoielă că inocența noastră democratică a moștenit o țară condusă metodic la subdezvoltare și o imensă nostalgie a restaurării, vă invit să observați că nici reacțiunea nu stă pe roze. Pasivul moștenit de reacțiune este chiar ceva mai considerabil. Pentru că ea este o moștenire de drept și nu una de fapt, pentru că este prelungirea ființei defunctului totalitarism, adică a mentalității lui.

Nu mă număr printre aceia care identifică reacțiunea cu personalitatea x sau y, cu organismul cutare sau cutare. Și nu cred că e foarte elegant să-ți argumentezi anticipatiile. Cred în să, că apartenența la reacțiune, deși nu se postulează, se decla-

ră. Așa cum orice moștenire se acceptă sau se repudiază. O persoană care vorbește în public despre "vinzarea țării", "dușmani care de abia așteaptă să o dezmembreze", "întărirea vigilenței", "neofascism", o persoană care perpetuează neglijent inepții politice sau zvonuri dintre cele mai ridicole, se identifică vrînd-nevrînd cu moștenitorii acceptați ai vechiului regim.

Pentru asemenea persoane diversitatea de opinie, manifestările publice contestatatoare, dau impresia de anarhie, produc o senzație de disconfort, dacă nu chiar un sentiment de insecuritate personală. Ca și defunctul totalitarism, reacțiunea visează stabilizarea prin consens. Pentru realizarea acestui sublim

deziderat n-au existat niciodată alte metode decât dezinformarea și flatarea maselor.

Cea mai teribilă problemă a reacțiunii este însă, la urma urmei, iluzia competenței. Funcționarii vechiului regim auabilitat ideea potrivit căreia un funcționar este un om care funcționează. Cei mai buni, ascultau seara "Europa liberă", își luau drept martori ai lucidității nevestele și adormeau împăcați cu ideea că sînt incompetenți pentru că așa o cer vremurile. Numai că, un pact prelungit cu mediocritatea, o suspendare fără limite a bunului simț, sînt lucruri care se plătesc. Nu poți renaște, dacă ai târâganat să te naști.

VALENTIN CONSTANTIN

LIVIU CIOCĂRLIE

O DEMAGOGIE SEMNUL
SCHIMBĂȚI

Florin Delbecu în dialog cu G. M. P. L. I. I.
PROFESOR UNIVERSITĂȚII CIOCĂRLIE

PAG. 7

Curzio MALAPARTE

TEHNICA
LOVITURII
DE STAT

LOVITURA DE STAT BOLȘEVICĂ și TACTICA
LUI TROTSKI

PAG. 4

DANIEL VIGHI
O POZITIA
O SURSĂ A
DESTABILIZĂRII...?

Florin Delbecu în dialog cu DANIEL VIGHI

PAG. 2

SEPARAȚIA
PUTERILOR
ÎN STAT

Desiderat și realitate?

GEORGHIĂ MATTEI

PAG. 9

JR

PAG. 11

LIVIUȘ CIOCĂRLIE

O DEMAGOGIE ÎN SEMNUL SCHIMBAT

Florenț Didulescu în dialog cu domnul
profesor LIVIUȘ CIOCĂRLIE

Reporter

- Dacă țin bine minte, după plecarea domnului profesor Tănase ați fost propus șef de catedră. Numirea dumneavoastră fiind condiționată de intrarea în partid, ați refuzat. Ați rămas totuși liderul incontestabil al catedrei de limba franceză. Ce alte consecințe a avut refuzul dumneavoastră de atunci?

Liviuș Ciocărlie

- Lucrurile n-au stat așa. Dimpotrivă. Am putut refuza să fiu șef de catedră tocmai pentru că nu eram membru de partid și am refuzat fiindcă nu mi se potrivea. Nu mi se potrivește nici să conduc o bicicletă, cu atât mai puțin un colectiv. În general vorbind, faptul de a nu fi fost membru mi-a adus mai mult foloase decât necazuri. Am putut să-mi văd de treabă. E adevărat că din cauza aceasta am fost privat de unele avantaje, cum ar fi fost un post de lector în străinătate, însă nu cred că e un motiv suficient pentru ca să mă consider o victimă.

R - Au existat, în viața dumneavoastră, momente în care v-ați îndepărtat de oameni? Dar după Revoluție?

L.C. - De o anumită categorie de oameni m-am ferit întotdeauna, ce-i drept, nu cu prea mult succes - și m-am ferit din rațiuni

mai mult energetice decât morale. Fiind eu însumi un om lipsit de energie, mă dau la o parte din calea oamenilor puternici, a luptătorilor, a învingătorilor. Dar cum aceștia și se impun, n-am altă soluție decât un soi de absență interioară chiar în prezența lor. În schimb, m-au atras întotdeauna nepăsătorii, oamenii care nu se luptă pentru viața lor, oamenii slabi, într-un cuvânt. Însă aceștia sînt, de obicei, discreți și este greu să te apropie de ei. Nu după Revoluție, ci în timpul ei au stat lucrurile diferit: adică în acele două zile cînd la Timișoara armata se retrăsese, iar la București Revoluția nu începuse încă, aflîndu-mă în fața Operei împreună cu zeci de mii de oameni, am trăit o stare de comuniune euforică pe care probabil n-am s-o regăsesc nicicînd. Din păcate, după Revoluție, lucrurile s-au complicat și complicate au rămas pînă acum.

R - Știu că n-ați fost contestat de studenți. V-ați întregat de ce?

L.C. - Studenții nu m-au contestat pentru că ei n-au contestat decât profesori ori foarte slabi, ori foarte compromiși. Nu pot spune însă că nu m-au contestat pe motiv că aș fi un profesor foarte bun și nici că ei ar fi în stare în momentul de față să aprecieze cum trebuie pe profesorii foarte buni. Din păcate, și noi profesorii, chiar cei care ne numim buni, și studenții am suferit un proces de gravă degradare și vor trece ani pînă cînd, unii și ceilalți, vom fi, vom deveni ceea ce trebuie să fim.

R - Dintre romanele dumneavoastră, două au ajuns la cititori. Restul e tăcere? Sau de acum veți deschide sertarele...

L.C. - Un al treilea volum ce li se adaugă celor două, pe care cu imprudență le-am numit romane, se găsește deja la editură și așteaptă momentul cînd tipografiile se vor degaja de mulțimea de publicații, în bună parte, după părerea mea, efemere, care acum le năpădesc. Cît despre sertare, în ele nu se găsește decât un jurnal pe care voi începe să-l public și-l voi publica mai tîrziu în volum și se mai găsesc acele capitole eliminate de cenzură din cele două romane pe care, poate, vreo dată, dacă o reeditare va fi potrivită, le voi adăuga.

R - În Burgtheaterul nostru provincial, ce șanse dați religiei?

L.C. - Suportul existențial și chiar ontologic pe care l-l dă biserica unui popor este de necontestat. Acest suport le-a lipsit românilor în ultimii zeci de ani pentru că biserica a demisionat de la rosturile ei. Acum asistăm la o recrudescență a religiozității dar fără să se fi petrecut, cum nu se petrec nici în alte domenii, acele examene de

conștiință, acele examene de sine care să ne facă să înțelegem de ce am trăit tot ce am trăit și de aceea, în condițiile acestea, religiozitatea actuală este tot aflată. Are ceva inflaționist și demagogic care mă pune în rezervă.

R - Ați afirmat în România literară că vă temeți că istoria din 1946 s-ar putea repeta și că revoluția ar putea fi furată. Zi-cala spune că de ce te temi nu scapi. De ceea ce v-ați temut credeți că am scăpat?

L.C. - Nu cred de loc că am scăpat, deși nu cred nici că istoria se poate repeta întocmai. Eram îngrijorat atunci cînd am făcut afirmația la care vă referiți. Acum sînt de-a binelea pesimist, pentru că văd cît de mare este confuzia din mîinile a numeroși oameni și văd cu cîtă tenacitate, cu cîte mijloace, dintre care nu ultimul este penibila noastră televiziune, cu cîte mijloace, deci, se lucrează pentru a se mări această stare de confuzie. Un partid care mizează pe lipsa de maturitate politică a alegătorilor săi este un trist partid. Dar cred că acest trist partid va fi victorios.

R - Niciodată n-am crezut în afirmația cum că p.c.r. nu mai există. Dovadă și faptul că acum se încearcă scoaterea sa la lumină, reactivarea lui. Cum apreciați șansele revenirii acestui partid și a ideologiei sale?

L.C. - Principial vorbind, dacă partidele de tip fascist nu au acces la alegeri, atunci n-ar trebui să aibă nici partidul comunist, pentru că partid de tip fascist înseamnă, mai cu seamă, totalitar, iar cît de totalitar a fost partidul comunist român, o știm prea bine. Dacă el se va reînființa și va participa la alegeri, nu-i dau nici o șansă, însă nu cred că scopul ar fi ca el să cîștige voturi. Scopul ar fi ca el să absorba toată suspiciunea pe care o sînt românii față de comunism și prin aceasta să degajeze Frontul Salvării Naționale de aceeași suspiciune. În ceea ce privește ideologia, ea nu e și nu va fi importantă nici de aici înainte; de altfel, nici Ceaușescu nu făcea mare caz de ideologia marxistă.

Problema este aceea a menținerii unui sistem care este de la sine centralizare, autoritarism și în cele din urmă dictatură. Este destul să vedem ce se întâmplă, pe ce cale a luat-o deschizătorul de drum către liberalism, Gorbaciov.

R. - Partidele istorice poartă o cicatrice nu mai puțin istorică. În ce măsură credeți că ele pot deveni sau sînt deja partide ale prezentului ?

L.C. - Partidele istorice suferă mai întâi de pe urma unei grave crize de memorie pe care o traversăm. S-a uitat sau nu s-a aflat de către cei mai tineri rolul pe care aceste partide l-au jucat în devenirea modernă și europeană a României, după cum s-a uitat și suferința îndurată de membrii acestor partide îndată după ce regimul comunist a fost instaurat. În al doilea rînd, partidele istorice suferă, în condițiile neputinței de a desfășura o activitate firească, deci suferă de absența unor personalități. Mă refer la personalitățile necesare pentru ca partidele să se implanteze pe suprafața întregii țări. Altfel, ele dispun de cel puțin o personalitate autentică, și anume domnul Radu Cîmpeanu, care mă impresionează atât prin ținută, cât și printr-o retorică a ideilor, în sensul bun al acestui cuvînt. Poate ar trebui adăugate și numele domnilor Coposu și Cunescu, însă prezența mai puțin frecventă la radio și televiziune nu mi-a permis să-mi formez o părere în privința lor. Cred, de aceea, că dacă ele vor avea timp, -și nu sînt deloc siguri că vor avea acest timp ca să-și ducă mai departe o viață și o activitate normală-, cred că ele își vor redobîndi locul firesc în viața noastră politică, loc firesc pentru că fiecare în parte reprezintă un curent de idei necesar în existența democratică a acestei țări.

R. - Între Timișoara și Arad sînt deosebiri invers proporționale cu distanța dintre cele două orașe vecine. Printre gîndurile pe care mi le-am făcut despre libertate și posibilitatea de-a te folosi plenar de ea este și aceea că libertatea este funcție de gradul de risc pe care un individ sau o colectivitate și-o asumă la un moment dat. Ce-i lipsește orașului meu ? Vă rog, fără menajamente ...

L.C. - Într-adevăr, libertatea este un mod de a fi al riscului pentru că în libertate poți să greșești mult mai ușor decît greșești sub un dictator. În libertate trebuie să-ți găsești singur un drum și de aceea poți foarte lesne să te rătăcești. Însă există acum la noi prea multe și nedorite, dureroase tensiuni pentru ca eu să doresc să

reactivez încă una și anume rivalitatea care a existat și poate mai există între Timișoara și Arad. Nu vreau de loc să fiu fără menajamente față de nimeni. Fără menajamente trebuie să fim numai față de noi înșine. Dacă Aradul are nevoie de un proces, atunci e bine ca acesta să fie un proces de conștiință pe care să și-l intenteze singur. Spun lucrul acesta numai principial, pentru că altfel, cunosc la Arad destui oameni cu inițiativă și cu idei pentru ca să fiu optimist în ceea ce privește viitorul vieții, îndeosebi culturale a Aradului, dacă țara întreagă va avea condițiile unui bun viitor ...

R. - După 45 de ani de potop în arca comunistă, cum vedeți întoarcerea apelor la mătă ?

L.C. - Soluții de ordin politologic nu mă simt îndemnat să dau pentru că am crezut întotdeauna că nu este bine să te amesteci în lucruri la care nu te pricepi. De un lucru sînt totuși sigur: va fi nevoie ca noi să suportăm cu răbdare încă destulă vreme multe neajunsuri și privațiuni. Pentru că situația dezastruoasă a țării noastre nu se va îndrepta fără o politică de austeritate. Iar pentru ca să suportăm aceste privațiuni fără iritare va trebui să avem încredere în conducători și, mai exact, va trebui ca aceștia să merite încrederea noastră.

R. - Tot mai adesea aud că se spune că o nouă demagogie e pe cale să se nască. Cît este adevăr și cît este minciună în ziua de azi ?

L.C. - Nu vreau să vă ocup spațiul vorbind despre evidențe, dar demagogia, în momentul de față, este o evidență. De altfel, nici nu cred că este o demagogie nouă, ci este doar o

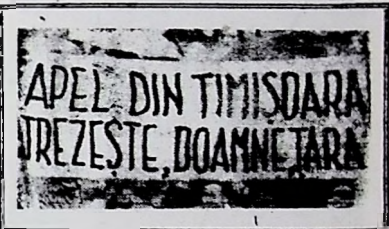
demagogie cu semnul schimbat. În schimb, nu ei i-aș atribui faptul că ni se ascunde astăzi adevărul, că ni se ascund evenimentele importante. Mi-e teamă că ele ni se ascund din rațiuni mult mai turburi și mai vinovate.

R. - Proclamația de la Timișoara cere ca președintele României să fie o personalitate culturală. Aveți pe cineva în vedere ?

L.C. - Noi nu avem un Havel care ar putea să ne fie președinte pentru cazul în care președinția țării va avea un rol politic însemnat. Eu unul aș prefera însă să nu avem un regim prezidențial. Aș prefera ca președintele țării să aibă o funcție doar reprezentativă și atunci, într-adevăr, ne-am putea gîndi să-l alegem dintre oamenii de cultură.

Florin Didilescu

Timișoara, 31 martie 1990

ANUL I NR. 31 SĂBĂTĂ, 31 MARTIE 1990 • 1 PAGINĂ

TIMISOARA

PIERDERI

(de la ureche pîna la mîna)

Din Interviuul domnului Ion Iliescu transmis la TVLA în noaptea de 13-14.04.a.c., pîna la "Adevărul" loco s-au pierdut două cuvînte:
"din păcate"(1)
(vezi răspunsul la întrebarea nr.5)

Curzio MALAPARTE

TEHNICA LOVITURII DE STAT

LOVITURA DE STAT BOLȘEVICĂ și TACTICA LUI T R O Ţ K I

Dacă strategul revoluției bolșevice este Lenin, tacticianul loviturii de stat din octombrie 1917 este Troțki.

Deoarece mă găseam în Rusia la începutul anului 1929, am avut prilejul să stau de vorbă cu mulți oameni aparținând mediilor celor mai diferite despre rolul jucat de Troțki în revoluție. Asupra acestei chestiuni există în URSS o teză oficială - cea a lui Stalin. Cu toate acestea, pretutindeni și mai ales la Moscova și la Leningrad, unde partidul lui Troțki era mai puternic decât în altă parte, am auzit, referitor la acesta, puncte de vedere ce nu concordă de fel cu cel al lui Stalin. Singurul care nu mi-a răspuns la întrebări este Lunacearski și singurul d-na Kamenev mi-a dat o justificare obiectivă a tezei lui Stalin, lucru care n-ar putea să ne surprindă dacă ne amintim că d-na Kamenev este sora lui Troțki.

Nu intenționez să intrăm aici în polemica dintre Stalin și Troțki cu privire la "revo-

luția permanentă" și la rolul jucat de Troțki în lovitura de stat din octombrie 1917. Stalin neagă lui Troțki meritul de a fi fost organizatorul acesteia și îl atribuie comisiei formate din Sverdlov, Stalin, Bubnov, Urițki și Derjinski. Această comisie unde nu figurau nici Lenin, nici Troțki, făcea parte integrantă din Comitetul revoluționar militar al cărui președinte era Troțki. Oricum, polemica dintre Stalin și teoreticianul "revoluției permanente" n-ar putea schimba istoria insurecției din octombrie care a fost, după afirmația lui Lenin, organizată și condusă de Troțki. Lenin este strategul, ideologul, animatorul, acel deus ex machina al revoluției, dar creatorul tehnicii loviturii de stat bolșevice este Troțki.

În Europa modernă, pericolul comunist cărui guvernul trebuie să-i facă față nu este strategia lui Lenin, ci tactica lui Troțki. N-am putea înțelege strategia lui Lenin în afara situației generale a Rusiei anului 1917. În schimb, tactica lui Troțki nu este legată de condițiile generale ale țării, iar aplicarea ei nu depinde de împrejurările absolut necesare strategiei lui Lenin. Tactica lui Troțki - iată ceea ce face ca, în orice țară europeană, o lovitură de stat comunistă să constituie oricând o amenințare. Cu alte cuvinte, strategia lui Lenin nu poate fi pusă în practică, indiferent de țara din Europa Occidentală, decât pe un teren favorabil și în aceleași condiții ca cele în care se găsea Rusia în 1917. În "Boala copilăriei comunismului", Lenin însuși precizează că originalitatea situației politice rusești în 1917 derivă din patru circumstanțe specifice care, adăugă el, nu există în prezent în Europa de Apus și care nu se vor produce niciodată, nici identice, nici măcar asemănătoare. E inutil să expunem aici cele patru împrejurări specifice, căci se cunoaște în ce consta originalitatea situației respective.

Iată de ce strategia lui Lenin nu constituie un pericol imediat pentru guvernele din Europa. Primejdia actuală și permanentă rămâne tactica lui Troțki.

În considerațiile sale asupra "Revoluției din octombrie" și tactica comuniștilor ruși, Stalin scrie că, dacă avem intenția să judecăm evenimentele din toamna lui 1923 în Germania, nu trebuie să uităm situația specială a Rusiei din 1917. Tot el adaugă că "tovarășul Troțki ar trebui să-și amintească de aceasta, el care găsește o analogie completă între Revoluția din octombrie și revoluția germană și care mustră extrem de aspru partidul comunist german pentru greșelile sale reale sau presupuse". Din punctul de vedere al lui Stalin, eșecul tentativei revoluționare germane din toamna lui 1923 se datorază absenței împrejurărilor specifice indispensabile aplicării strategiei lui Lenin. De aceea se și miră că Troțki aruncă vina asupra comuniștilor germani. Dar pentru Troțki, reușita unei tentative revoluționare nu depinde de existența condițiilor analoge cu cele ale Rusiei. Ceea ce a făcut ca revoluția germană din toamna lui '23 să eșueze n-a fost de fel imposibilitatea de a aplica strategia lui Lenin. Greșeala de neiertat a comuniștilor germani este aceea de a nu fi aplicat tactica insurecțională bolșevică. Absența condițiilor favorabile, situația generală a țării, n-au nici o influență asupra punerii în practică a tacticii lui Troțki. Iată de ce ar fi foarte greu de găsit justificări în favoarea comuniștilor germani care au dat greș.

De la moartea lui Lenin, marea erzie a lui Troțki a amenințat unitatea doctrinei leniniste. Troțki e un protestant cărui i-a lipsit șansa. Acest Luther este în exil și acția dintre partizanii săi care n-au făcut imprudența de a se căi prea tirziu, s-au grăbit să facă acest lucru prea devreme. Cu toate acestea, se mai întâmplă

o njețmă V. Hoiakovski cu puțin înainte de omucidere

adeseori să înflințești în Rusia eretici care nu și-au pierdut simțul critic și care se străduiesc să tragă concluziile cele mai impvizibile ale logicii lui Stalin. Această logică duce inevitabil la concluzia că Lenin nu poate exista fără Kerenski, pentru că acesta din urmă reprezintă unul din elementele excepționale ale Rusiei din 1917. Troțki, în schimb, nu are de fel nevoie de Kerenski. Existența acestuia nu are mai multă înfrfurire, favorabilă sau nu, asupra aplicării tacticii lui Troțki, decât ar avea-o existența unui Stresemann, Poincaré, Lloyd George, Giolitti sau Mac Donald. Înlocuiești-l pe Kerenski cu Poincaré și lovitura de stat bolșevică din octombrie 1917 va izbucni la fel de bine. Mi s-a întâmplat să înflințesc, atât la Moscova cât și la Leningrad, partizani ai teoriei eretice a "revoluției permanente" care ajunseseră să afirme că Troțki poate să se lipsească de Lenin, că Troțki poate exista fără Lenin, ceea ce e totuna cu a afirma că în octombrie 1917 Troțki ar fi pus mâna pe putere și dacă Lenin ar fi rămas în Elveția și, în consecință, n-ar fi jucat nici un rol în revoluția rusă.

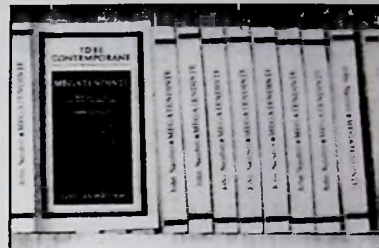
Desigur, o afirmație riscată, dar o vor socoti arbitrară numai aceia care exagerează, în materie de revoluție, importanța strategiei. Ceea ce contează este tactica insurecției, este tehnica loviturii de stat. În revoluția comunistă, strategia lui Lenin nu reprezintă o pregătire absolut necesară pentru aplicarea tacticii insurecționale. Singură, strategia nu poate duce la cucerirea statului. În Italia, în timpul anilor 1919 și 1920, strategia lui Lenin a fost aplicată cu prisosință și țara respectiva era într-adevăr, la vremea aceea, țara cea mai coaptă în Europa pentru revoluția comunistă. Totul era pregătit pentru lovitura de stat. Însă comuniștii italieni credeau că situația revoluționară a țării,

starea de spirit a maselor proletare gata să se răzvrătească, epidemia grevelor generale, paralizarea vieții economice și politice, ocuparea uzinelor de către muncitori și luarea în stăpânire a pămintului de către țărani, dezorganizarea armatei, a poliției, a burocrăției, pasivitatea magistraților, resemnarea burgheziei și neputința guvernului, toate acestea, deci, ar fi de-ajuns pentru ca puterea să treacă în mâna muncitorimii. În plus, Parlamentul aparțineea partidelor de stînga, iar acțiunea sa polariza acțiunea revoluționară a organizațiilor sindicale. Ceea ce lipsea însă, nu era voința de a acapara puterea, ci era tocmai cunoașterea tacticii insurecției. Revoluția se consuma la nivelul strategiei, iar această strategie însemna pregătirea atacului hotărîtor: nimeni nu știa cum să organizeze și să conducă acest atac. Se ajunseseră pînă acolo încît să se vadă în monarhie (pe care o numeau pe atunci monarhie socialistă) un grav obstacol în calea atacului insurecțional. Majoritatea parlamentară de stînga se ocupa de acțiunea sindicală care prin acțiunile sale, inspira teama unei cuceriri a puterii în afara parlamentului și chiar împotriva acestuia. Pe de altă parte, organizațiile sindicale nu aveau încredere în acțiunea de tip parlamentar, dat fiind că aceasta tindea să transforme revoluția proletarilor într-o schimbare a conducerii în folosul micii burghezii. Cum să organizezi lovitura de stat? Aceasta era problema în cursul anilor 1919 și 1920; și nu numai în Italia, ci în aproape toate țările Europei Occidentale. Comuniștii, spunea Troțki, nu știu să profite din lecția lui octombrie 1917, care nu-i o lecție de strategie revoluționară, ci de tactică insurecțională.

(vezi urm.)

traducere de FLORIN DIDILESCU

de un temei, fie și numai răsfoind cuprinsul și cuvîntul înalte al traducerii. Viitorologia era

și așa o carte neagră în "ideologia" ceaștistă, și a scrie o introducere fără un singur citat din congrese, cuvîntări și alte texte "știnte" era destul pentru a încuia o lucrare în sertarul editurilor.

Dincolo de aspectele specifice pentru societățile dezvoltate și trecerea la o societate postindustrială, tendințele expuse și comentate în carte pot prezenta interes, fie descoperindu-le în faze incipiente la noi, fie pentru drumul societății noastre în viitor, fiindcă, așa cum spune autorul, "tendențele, ca și caii, sînt mai ușor de stăpînit în direcția în care se îndreaptă deja", justificînd astfel subtitlul lucrării: "Zece noi direcții care ne transformă viața".

Fără a încerca un rezumat sau o ierarhizare, cîteva idei tratate în carte pot fi subiecte de actualitate: epocile de tranziție de la un tip de economie la altul sînt epoci în care spiritul întreprinzător înflorește; cu cît există mai multă înaltă tehnologie în jurul nostru, cu atît mai mare este nevoie unui răspuns uman compensator; trebuie să renunțăm la vechile sarcini industriale și să ne îngrijim de sarcinile viitorului; planurile pe termen lung trebuie să înlocuiască profitul pe termen scurt, altfel declinul va fi și mai abrupt; oamenii a căror viață este afectată de o decizie trebuie să participe la procesul care

conduce la luarea acelei decizii; stînga și dreapta politică sînt pe moarte, aproape totul vine acum de la un centru radical; noul lider este unul care facilitează, nu unul care dă ordine; ierarhiile rămîn, credința noastră în eficacitatea lor, nu; rețelele oferă ceea ce birocrățiile nu pot oferi niciodată - legătură pe orizontală; se poate spune că o societate se află în creștere dacă opțiunile aflate la dispoziția cetățenilor ei sînt în creștere.

Deși scrisă în 1984, cartea se încheie cu o frază de oracol:

"Doamne, ce vremuri grozave ne-a fost dat să trăim!"

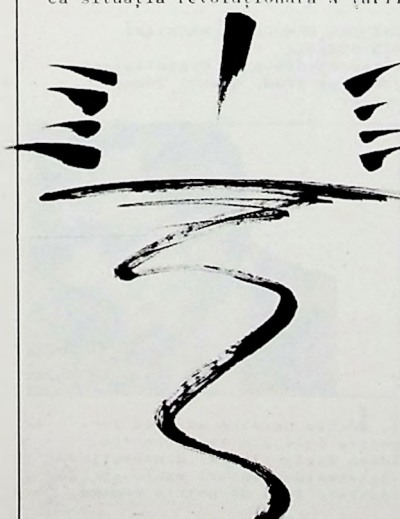
SORIN GULEȘ

• John Naisbitt, *Megatendinte*, Editura Politică, București, 1989, traducere de Constantin Coșman,
• John Naisbitt, *Megatrends*, Ten New Directions Transforming our Lives, Warner Books, Inc. 1982, 1984.

CARTE

O CARTE DESPRE PREZENTUL VIITORULUI

În înțelegerea situației prezente, a rădăcinilor ei și a configurațiilor posibile ale viitorului, cititorul român poate căuta o sursă de informații și subiecte de meditație în cartea lui JOHN NAISBITT: *MEGATENDINTE* + tradusă recent. Apărută acum cîteva luni în colecția "Idei contemporane", lucrarea a trecut relativ neobservată de publicul larg, deși lui i se adresează autorul, datorită evenimentelor ce au încheiat anul '89 și au deschis anul '90. Poate să pară improbabilă actualitatea lucrării pentru România de azi, dar, lăsînd cititorul să hotărască pentru sine, semnalăm că zvonul întîrzierii apariției lucrării datorită faptului că nu era "pe linie" prin-

5 partide și un candidat independent răspund la ancheta anunțată în numărul trecut ce este o campanie electorală ?

"NU AVEM BANI, AVEM ÎNSĂ ÎNCREDERE ÎN TRADIȚIA PARTIDULUI ȘI ÎN DISCERNĂMINTUL ELECTORATULUI".

**PARTIDUL NAȚIONAL-TĂRĂNESC
CREȘTIN ȘI DEMOCRAT**

Președintele Filialei Arad,
domnul Petru Ștefănuț

1. **C**ompletarea platformei-program cu următoarele măsuri legislative de primă urgență:
- Decretul 223, abrogat, să capete și o aplicare retroactivă, pentru o justă repunere în drepturi a tuturor persoanelor;
- Recalcularea despăgubirilor ce s-au acordat proprietarilor de imobile demolate, în funcție de valoarea terenului și a construcției.

2. Răspîndirea acestor inițiative prin toate mijloacele mass-media, ziarul dvs. fiind primul care a deschis un dialog cu noi în acest sens.

3. Nu avem bani, avem însă încredere în tradiția partidului și în discernămintul electoratului.

**"SUCESUL E GARANTAT
TOCMAI DE IDEILE NOI".**

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL

Președintele Filialei Arad,
domnul Romeo Popa

1. **Î**ntrebarea e foarte dificilă și se pare a fi pusă pentru cei

Ce idei noi aveți pentru campania electorală ?

Cum intenționați să folosiți aceste idei ?

Aveți bani ?

care nu știu să facă campanie electorală. Succesul e garantat tocmai de ideile noi.

2. Folosim toate mijloacele legale care ne stau la dispoziție în România. Avem aproximativ cinci-gase metode inedite, or, dacă le-am deconspira, ar însemna să-și piardă valoarea.

3. Da, dar bani curății, obținuți din donații, cotizații și alte mijloace legale.

**"VOM INCERCA SĂ LUCRĂM DESCHIS,
DE LA OM LA OM".**

**PARTIDUL FRONTUL SALVĂRII
NAȚIONALE**

Președintele Filialei Arad,
domnul Felix Marin Costescu

1. **D**ormim în primul rînd în spirit fair-play. Înțelegînd că vom face un schimb de idei, de opinii și nu vom ataca persoane, pentru că a ataca o persoană nu a însemnat și nu va însemna niciodată a ataca un partid. Frontul Salvării Naționale nu luptă pentru a-și păstra scaunele pe care stă, ci pentru a asigura calmul politic necesar trecerii de la dezastrul economic în care ne-a lăsat dictatura ccaușistă spre o societate social-democrată. Dorim o largă deschidere spre toate păturile sociale, minoritățile naționale, cultele religioase, și de aceea nu putem să ne numim partid, ci mișcare politică. Nu avem intenția să facem campanie electorală în sistem mitinguri, demonstrații, ci vom încerca să lucrăm deschis, de la om la om. Nu vom pune nici o piedică celorlalte partide în campania lor electorală, pentru că în însuși platforma-program am recunoscut pluri-

partidismul.

2. Propaganda vizuală o vom face moderat pentru că nu vrem să cădem în păcatul regimului trecut în care în fiecare vitrină vedeai același afiș. Melodia revoluției o știm cu toții. Melodia noastră actuală, a F.S.N. din județul Arad, e "Să nu uităm nicicînd să iubim trandafirii", pentru că trandafirul e simbolul tuturor partidelor social-democrate din Europa.

3. Avem.

"ÎN FOLOSUL TUTUROR".

**PARTIDUL ECOLOGIST-UMANIST
DIN ROMANIA FONDAT ÎN ARAD**

Președinte, Petru Barbu

1. **A**vem - sint prinse în platforma-program.

2. În folosul tuturor.

3. Da, cei subvenționați de guvern, 200 000 lei.

**"NU VREM SĂ NE "FOLOSIM" DE IDEI,
VREM SĂ LE SLUJIM".**

**UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ
DIN ROMANIA**

Vicepreședinte al Organizației
Județene Arad, domnul Tokay
Gyorgy

1. **I**deile noastre au fost formulate încă din ianuarie '90. Ideea diriguitoare: democrație-tolerantă-drepturi egale și loialitate față de patria comună.

2. Depinde de atmosfera campaniei; noi vrem o campanie electorală de nivel european, bazată pe confruntarea ideilor și nu a candidaților. Principiul nostru: nu vrem să ne "folosim" de idei, vrem să le slujim.

3. Subvenții nu avem. Ne gospodărim din puținii bani adunați din cotizații.

ACEȘTI CANDIDAȚI NU AU UN COLORIT POLITIC

ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI

Președintele Filialei Arad, domnul Vasile Ciobăncan

1. Ideea Asociației noastre de a prezenta candidați în alegeri este ceva nou. Niciodată în istoria țării noastre nu a existat o formațiune similară care să-și prezinte candidați pentru parlamentul țării. Această idee este determinată de faptul existenței în țara noastră a unui număr mare de foști deținuți politici, victime ale unui regim de teroare perpetuat timp de 45 de ani.

Prin urmare, nouitatea rezidă în primul rând în participarea la alegeri a unor candidați din rândurile acestor victime și, în al doilea rând, că acești candidați nu au un colorit politic, nu sînt emanația unui singur partid, am putea spune că ei întruchiează o pluralitate de partide politice, cum ar fi: P.N.T.c.d., P.N.L., P.S.D. etc., deoarece foarte multe persoane din rândurile acestor partide fac parte din Asociația noastră ca foști deținuți politici.

2. Prin propaganda electorală pe care o vom desfășura și prin care ne vom prezenta programul, vom căuta să atragem în rândurile noastre pe toți aceia care au avut de suferit în timpul și din cauza dictaturii comuniste, indiferent de apartenența lor politică, în scopul participării noastre în cel mai înalt for legislativ al țării, pentru păstrarea în memoria acestuia a suferințelor poporului român, îndurate sub diferite forme pe parcursul celor 45 de ani de teroare comunistă. Prezența noastră acolo va fi garanția ca toate hotărârile ce se vor lua la nivel național vor întruchia idealurile celor pe care îi vom reprezenta.

3. Nu avem bani.

J U S T

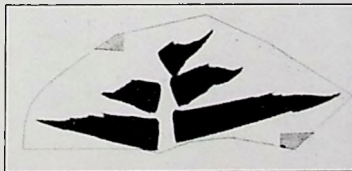
Liliiana B R E F

TRANDABUR

BILBŢIALA - UN PRINCIPIU ?

Ne-am întrebat nu o dată în ultimele două luni care să fie principiul, furnica secretă care dirijează lernicarul nostru politic actual... Să fie legea entropiei, care spune că starea de "agitație" (tensiune) internă a unui sistem rămîne constantă în transformări reversibile și crește în transformări ireversibile? Cu alte cuvinte, că degradarea energiei unui sistem ar fi direct proporțională cu gradul de dezordine indus de transformarea ireversibilă?... Întrebarea lămuritoare e dacă viața politică a României a fost transformată în mod ireversibil. Iar dacă acceptăm varianta optimistă că transformarea s-a produs ireversibil, asta ar însemna că energia sa internă e degradată în sensul unei dezordini crescînde?... Varianta pesimistă, deși formulată mai prudent, propune totuși o soluție chiar mai optimistă decît soluția variantei oficios-optimiste: gradul de "agitație" internă rămîne relativ constant... Și atunci, ce ne facem cu principiul limpezirii lichidelor? Se face sau nu se face de sus în jos? Dacă da - atunci cum rămîne cu oportunitatea (mai bine zis justificarea) noilor lozinci: "Jos susul!" și "Sus josul!" (inscripții apocrifice)?

În sfîrșit, iată-ne ajunși la ultima din această serie de întrebări "de baraj": să fie oare chiar bilbŢiala principiul (de)structurant al dialogului nostru politic? În ce măsură această repetare obsesivă a unor silabe, cuvinte, sintagme, sau chiar slogane, demonetizate prin excesiva folosire și condamnate la pierdere sensului și a pertinentei - este un fenomen simptomatic pentru actuala stare de spirit românească? Ne dorim revoluționari progresiști, radicaliști, liber-schimbiști (indiferent că ne numim reprezentanți, muncitori, mineri, studenți, bișnitari sau

chiar șomeri politici...), dar nu reușim încă să ne stăpînim impulsurile temperamental-afective și uităm minimale norme de decență și politețe dialogală.

Concluzia logică nu poate fi ne decît de domeniul paradoxului: abrutizarea ca fenomen social-psihologic cu implicații politice pure a fi mai degrabă potențată decît aplănată de zgîlțirea sistemului totalitarist-comunist.

* Conform unui îndrumar privind constituirea structurilor F.S.N. (uz intern), trebuie ca "La aceste birouri să lucreze, pentru început, 1-2 persoane, plus o secretară dactilografă, care ar urma să fie împrumutată temporar". Ideea e bună și ar putea fi extinsă cu folos și asupra structurilor organizatorice ale celorlalte 63 de formațiuni politice înregistrate în România pînă azi. Chestiunea e: pe cine, de unde, și pînă cînd să împrumuți? Oricum, important e că problema salariilor e rezolvată.

* Domnul Emanoil Valeriu a dat o lovitură de moarte psihologilor și psihanalizștilor cînd, în toul unui interviu cu domnul Corneliu Coposu, a descoperit ceea ce - în limbaj de specialitate - se numește "condiționare genetică a luptei de clasă". Acum că rădăcinile profunde ale frustrării care i-a adus pe mineri din măruntaiile pămîntului direct în Piața Victoriei au fost elucidate, ar mai rămîne de lămurit micul aspect evocat cu timiditate de domnul Coposu: cum se explică devastarea sedilor țăraniste din țară exact la orele 10 dimineața (luni 29 ianuarie)? Nu cumva printr-o "unitate monolitică a subconștientului maselor"? Ce credea domnul Valeriu?

* De ce mor porcii în halta Titan? 70% din perisaj, 30% din motive politice. I-au destăinuit reporterul TVRL că nu suportă demonstrațiile antigovernamentale. Pînă una-alta, însă, n-ar strica să fie trași la răspundere factorii de resort care conduc aprovizionarea pieței țării după bine-cunoscutele metode socialiste.

* Emoționant domnul general Horțopan și suita sa venită din proprie inițiativă în studiourile televiziunii pentru a rosti, de la mic la mare, anulînd ierarhiile, adevărul că sus-numitul domn general "e cu noi". Cine ar fi crezut că există atîta liberă inițiativă în armată? Ei, uite că există! Pînă și TAB-urile balezau atente și cu încetinitorul printre baricade delicate și manifestanți politicoși. Ce te faci, totuși, cu afurisitele alea de filme ale lui Băcanu, că apar cînd nici nu te-ai aștepta și TAB-urile astfel imortalizate gonesc ca bezmeticele?

* Asa cum, în vremea copilăriei noastre, cele mai bune bomboane cu cremă se făceau la Vinga, de la revoluție încoace Timișoara este orașul cu cele mai bune publicități. Publicistica timișoreană ridică și ștacheta la un standard de care va trebui să se țină seama. Uluitoare această concretizare jurnalistică a devizei "Hanatu-i fruncea!"

DANIEL VIGHI

OPOZIȚIA, O SURSĂ A DESTABILIZĂRII...?

Florin Didilescu în dialog cu scriitorul
Daniel Vighi

Timișoara, 30 martie 1990

R. - După aproape trei săptămâni de la lansarea Proclamației, m-ar interesa să știu care a fost ecoul acesteia în țară?

D.V. - Primele care au aderat la "Proclamație" au fost partidele politice, filialele județene din zona vestică și treptat, odată cu răspîndirea textului, au aderat și conducerea centrale. Printre partidele istorice PNT, PNL dar și UCL și mai ales conducerea centrală a Asociației foștilor deținuți politici, prin persoana d-lui Constantin Dumitrescu, om de un curaj și de o moralitate de excepție în România de astăzi. Am mai primit adeziuni din județe ca: Suceava, Iași, Bacău, Vâlcea, Cluj, Tg. Mureș, Arad. La București avem relații prietenoase de "Proclamație" cu grupări independente ca Alianța poporului, Asociația 10-22 Decembrie, Grupul de dialog social 22, Grupul independent pentru democrație. În ultima vreme și faptul este îmbucurător - "Proclamația" a pătruns în întreprinderi, fenomen care sperăm să modifice vechea mentalitate din noi, imensa inerție de care ne lovim zi de zi, într-un cuvânt, comunismul din noi.

Chiar acum am aflat de la ședința Consiliului Municipal că și Poliția municipală din Timișoara a aderat fără rezerve la spiritul "Proclamației".

R. - Anti-adeziuni ați avut?

D.V. - Am primit și așa ceva, dar numai de la persoane particulare, în care simțem calificați drept legionari, fasciști, comuniști (culmea!), în general ca oameni care caută să facă rău, să producă dezbinarea. Noi considerăm că Revoluția nu s-a încheiat și că ea trebuie continuată pașnic, dar ferm, lucru pe care i l-am spus și d-lui Ion Iliescu. Să nu uităm că est-germanii se întorceau la Leipzig în fiecare luni după-amiază cu o precizie metronomică pînă au obținut ce au dorit.

R. - De ce ați plecat la București?

D.V. - Am plecat în urma vizitei făcute la Timișoara de doi secretari ai d-lui Ion Iliescu care ne-au invitat la o întrevvedere cu președintele CPUN-ului. Ne-am stabilit câteva puncte de discuții pe care, în mare, am reușit să

le acoperim în cele 2 ore și jumătate de discuții.

R. - Ați putea detalia discuțiile purtate cu domnul Ion Iliescu? Comunicatul din ziarul "Timișoara" mi s-a părut lapidar.

D.V. - Primul punct al discuției a fost de natură ideologică. G. Șerban a făcut o scurtă expunere a istoriei totalitarismului începînd de la iacobinii Revoluției Franceze, continuînd cu partidul piramidal de tip bolșevic și încheind cu totalitarismul roșu românesc. S-a făcut o distincție între socialism, ale cărui idealuri utopice și generoase se regăsesc încă în creștinismul primitiv, și comunism, care este o impunere cu forța, în dauna societății civile, a acestor idealuri pe care le desfigurează în întregime. Poziția d-lui Ion Iliescu la acest punct al discuției a fost fermă și dezamăgitoare prin chiar lipsa ei de echivoc. Domnul președinte al CPUN crede că poate exista un comunism care să nu agrezeze societatea civilă, un comunism în spiritul absolut conform reformelor gorbacioviste.

Un alt punct al discuției s-a referit la securitate, considerată de către noi ca fiind principala sursă de neliniște și tensiune a poporului. Pe această temă discuția a fost echivocă și fără multe elemente concrete. S-a căzut de acord asupra ideii că este necesar un serviciu de contraspionaj, un fel de poliție politică, care însă să nu aibă dreptul de anchetă, arestare și care să nu încalce litera Constituției. Am cerut ca acest serviciu special să fie subordonat unei Comisii parlamentare și să se rezume strict la rețelele de spionaj extern.

S-a mai discutat problema națională - tocmai începuseră problemele la Tîrgu-Mureș - și am convenit că singura soluție rămîne dialogul.

Rembrandt van Rijn

În sfîrșit, am discutat aprofundat și am găsit mai multă înțelegere în problema descentralizării economice și administrative. Reușita Revoluției este strict legată de aceasta problemă. Orice denigrare a descentralizării este o încercare de a opri Revoluția. Profit de prilejul pe care mi-l oferiți pentru a repeta că prin descentralizare trebuie să se înțeleagă mutarea anumitor decizii de la nivel central la nivel de municipiu, oraș, comună, precum și posibilitatea oricărui municipiu, oraș etc. de a încheia contracte cu parteneri străini, nemediate de centru. Am obținut concret descentralizarea Comisiei naționale pentru mica proprietate, arătînd d-lui Ion Iliescu că, în sistemul actual, pentru înființarea unei simple lanțoserii e nevoie de cel puțin un drum la București și de cel puțin un pachet de Kent în buzunar. În principiu s-a convenit că e necesar să se treacă rapid aceste comisii la nivelul județelor. Orice întîrzieri nu sînt decît în detrimentul economiei naționale. Exemplu concret: contracte cu parteneri străini blocate din cauza birocrăției de la centru, așa cum s-a întîmplat în cazul firmei "8x4" de la Viena care voia să deschidă o societate mixtă la Timișoara. Și exemplele ar putea continua.

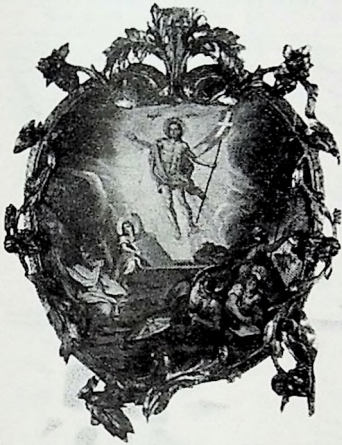
R. - Cred că punctul opr este cel ce a provocat reacții dintre cele mai puternice, tocmai fiindcă vizează puzderia de "ridicați" de valul Revoluției și nu numai pe ei. Mai sînt și cei pe care Revoluția i-a găsit cocotați în vîrful unor sisteme și subsisteme ale regimului pe care ne-am grăbit să-l declarăm defunct.

D.V. - Într-adevăr, considerăm că cel mai important punct al Proclamației este tocmai acesta. Printre altele, noi considerăm că viitorul Președinte al României trebuie să fie simbolul despărțirii noastre de comunism, cum este Havel în Cehoslovacia.

Or, abuzurile și încălcarea drepturilor omului stipulate la punctul zece, litera b, a legii electorale este atât de greu de probat, încât am putea spune că, în afara celor arestați la Timișoara și București, întreaga nomenclatură ceaușistă va putea senin și curată - participa la alegeri. Iată un pericol care poate atrage după sine o criză de neîncredere în viitorul Parlament și Guvern, așa cum se întâmpla în Germania de Est, la numai o săptămîna după alegeri.

R. -Punctul 10 îl interpretez ca o luptă deschisă împotriva inerției de orunde și de orice fel, ca o voință de a elimina cât mai rapid sechelele sistemului comunist.

D.V. -Lupta trebuie dusă cu un anumit tip de mentalitate antidemocratică. Lumea consideră opoziția o sursă a destabilizării,

or tocmai inerția politică este principalul pericol în calea democratizării. Fiecare județ, fiecare oraș trebuie să aibă sentimentul că participă la propriul lui destin. Pentru aceasta e nevoie de libertate și curajul inițiativei care nu trebuie să mai vină numai de la centru. Înșă, așa cum spune într-o formulare inspirată Gabriel Liiceanu, "societatea românească are o structură de subordonare paternalistă". Ea s-a subordonat voinței discreționare a unui fel de tată al națiunii pe model stalinist. Dacă aceeași societate se subordonează unui "tată bun", democrația rămîne la fel de departe de noi ca și în primul caz. Descentralizarea presupune sfîrșirea birocrăției, a structurilor ei centralizate pe care le considerăm, la ora actuală, principala frînă în calea democrației (vezi Direcțiile agricole, centralele industriale, fostele UCECOM-uri, UJCAP-uri etc.)

R. -Care este pasul următor în spiritul Proclamației ?

D.V. -Intenționăm să organizăm la Timișoara o Conferință a tu-

turor ziarelor independente sau particulare care au aderat la Proclamația noastră, pentru a discuta modalitățile concrete de continuare a Revoluției în România, de stabilire a unor posibile puncte comune în campania electorală, dar și să prezentăm rezultatele concrete ale Comisiei economice pe probleme de descentralizare care funcționează în orașul nostru. Spre exemplu, în Timișoara am reușit să despărțim Consiliul Municipal de Primărie, realizînd, pentru prima dată, separarea puterii legislative de cea executivă. Din păcate, acest Parlament local -și acest lucru l-am relatat d-lui Ion Iliescu- nu poate hotărî la nivelul deciziei locale din cauza centralismului care încă sufocă. Un exemplu -și cu asta închei-: Consiliul Municipal a propus și realizarea unor sonde de opinie pentru realizarea, printre altele, a transportului gratuit în oraș prin reținerea a cincizeci de lei din salariul fiecărui angajat din municipiu. Din calcule făcute a reieșit o rentabilitate care poate mulțumi nu numai locuitorii și vizitatorii orașului, dar și întreprinderea care prestează serviciul de transport în comun.

Timișoara, 31 martie 1990

SEPARAȚIA PUTERILOR ÎN STAT

Deziderat și realitate?

de
GHEORGHIȚĂ MATEUȚ

Separarea puterilor în stat va trebui să reprezinte, în mod necesar, în viitoarea Constituție a României, unul din principiile fundamentale ale regimului parlamentar român.

Nu mai în acest fel se va crea premisa luării unor măsuri cu adevărat eficiente pentru salvarea societății noastre de pericolul totalitarismului sau de absolutizarea unei puteri unice, care, așa cum s-a și întâmplat, s-a dovedit abuzivă. Separarea reală a puterilor este singura care poate asigura democrația.

Dar, în unul și același stat pot coexista două sau mai multe puteri ? Dacă da, atunci suveranitatea trebuie să fie divizată în mai multe elemente, corespunzător fiecărui organ care reprezintă voința poporului independent unul față de celălalt ?

Considerăm că dacă, din punct de vedere abstract, statul se caracterizează prin unicitate și indivizibilitate, atunci cînd este vorba de exercitarea atribuțiilor sale (legiuitoare, judeca-

toarească și executivă) el poate și trebuie să fie împărțit între mai multe organe.

În plus, nu există nici un impediment ca voința națională să fie reprezentată prin mai multe organe. Este infinit mai bine ca ea să fie exprimată printr-o pluralitate de organe, pentru că acestea se limitează, se ponderează reciproc. Dar dacă acceptăm că pot exista mai multe organe de reprezentare, suveranitatea nu poate atribui sub titulatura de putere fiecăruia din aceste organe un element parțial din suveranitate, aceasta rămînînd, în pofida acestei diviziuni, unică și indivizibilă. Suveranitatea dă expresie voinței întregii națiuni. În acest context, concepția unei singure puteri, suverane, apare ca o concepție metafizică, care este inadmisibilă într-o construcție cu adevărat pozitivă a dreptului public. Cînd există mai mul-

te puteri, ele colaborează obligatoriu în întreaga activitate generală a statului. Desigur, modul lor de participare este diferit, însă el va fi reglat prin constituție și ceea ce se numește impropriu separația puterilor, nu reprezintă altceva decît diversitatea participării diferitelor organe la activitatea generală a statului.

În acest context, nu putem fi de acord cu o accepțiune rigidă a principiului separației puterilor, caracterizat printr-o deplină egalitate între puteri, independență și specializare, fără să se accepte și acțiuni reciproce, care nu numai că nu exclud, ci chiar implică colaborarea organică și funcțională dintre puteri.

Independența puterilor va trebui reglementată de Constituție, pentru a ocroti libertățile cetățenești, pentru a evita violarea lor de către autoritățile statului ce dețin puterea la un moment dat. Dar, această independență nu trebuie să fie absolută. Puterile trebuie să aibă în exercițiul atribuțiilor lor anumite mijloace

de control unele asupra celorlalte și de realizat anumite activități, pe care nu le pot desfășura decât cu concursul tuturor.

Pentru aceasta, nu este suficientă doar consacarea principului în viitoarea Constituție, ci este absolut necesar ca acesta să fie detaliat ex lege și pus la adăpost de oricare schimbare, întrucât adevărata libertate nu poate exista decât acolo unde cele trei puteri independente și specializate, se mențin strict în limitele determinate de natura lucrurilor și de lege.

Care este însă stadiul aplicării acestui principiu în perioada de tranziție pe care o parcurgem în prezent ?

Este adevărat că prin Decretul-lege privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului F.S.N. și a consiliilor teritoriale ale F.S.N. s-a consacrat, în principiu, separarea puterilor legislative, executive și judecătorească în stat. De asemenea, tot prin același decret au fost dizolvate toate structurile de pu-

intelectuali, tineri studenți, minorități din întreaga țară, precum și dintr-o reprezentare a partidelor constituite pînă la această dată, sînt organizate și funcționează potrivit prevederilor cuprinse în Decretul-lege privind constituirea organizarea și funcționarea Consiliului F.S.N. și a consiliilor teritoriale ale F.S.N. Ca atare, întotdeauna cînd vom vorbi de consiliile F.S.N. vom avea în vedere aceste organe.

Sîntem de părere că prin însăși victoria revoltei populare din decembrie 1989, Constituția R.S.R. a devenit impracticabilă, fiind înlocuită provizoriu cu actul normativ la care ne-am referit mai sus. Un argument în acest sens ni-l oferă însuși conținutul normativ al acestuia, care cuprinde, așa cum s-a văzut, exclusiv prevederi de ordin constituțional, cum sînt, de pildă, cele care privesc organizarea politică și guvernamentală în stat, precum și principalele drepturi ale cetățenilor.

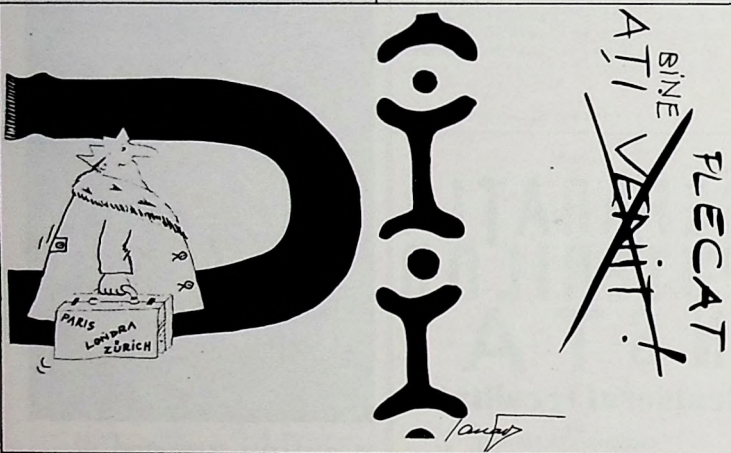
Celălalt aspect al problemei, privind consacarea normativă a separației puterilor, necesită, pentru elucidarea lui, o analiză mai amplă a realității legislative românești.

Încă din conținutul Decretului-lege privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului F.S.N., prin art. 10 se face o distincție, credem noi esențială pentru problema pe care o tratăm, specificîndu-se: "sînt și rămîndizolvate structurile de putere ale fostului regim dictatorial".

În același timp se determină și natura de "organ suprem al puterii de stat" al Consiliului F.S.N.

Dacă mai analizăm și atribuțiile acestui organ, vom observa că el are o funcționalitate complexă, atît ca organ legiuitor, cît și ca organ executiv.

Prin concentrarea unor funcțiuni aparținînd diferitelor puteri - în speță, legislativă și executivă - care se referă, în principal, la emiterea de acte normative cu putere de lege, nu-

tere ale fostului regim dictatorial. Prin aceasta, oare, trebuie să înțelegem că s-au abrogat implicit prevederile corespunzătoare din Constituția R.S.R. ? Poate un decret cu putere de lege să abroge sau să modifice o Constituție, care este legea fundamentală în stat sau acesta are caracter de constituție provizorie pînă la elaborarea celei noi? Dacă este așa, atunci s-a pus sau nu în aplicare principiul separației puterilor la care se refera Programul Consiliului F.S.N. ?

Iată cîteva chestiuni care trebuie elucidate pentru a ne lămuri cu privire la situația în care ne aflăm.

În prezent, consiliile F.S.N. au devenit Consilii provizorii de Uniune națională, prin desprinderea din vechile organisme F.S.N. care s-a declarat drept o formațiune politică cu posibilitatea de a participa la alegeri (PFSN).

Aceste noi consilii, formate din participanți activi la revoluția din 22 decembrie 1989, personalități ale vieții științifice și culturale, muncitori, țărani,

În acest context, ne considerăm îndreptățiți să punem următoarea întrebare: separația puterilor în stat este doar un deziderat sau a devenit o realitate legislativă ?

Existența dezideratului separației puterilor în stat nu poate fi contestată, el fiind afirmat în "Comunicatul către țară al Consiliului F.S.N.", care cuprinde un prim program în 10 puncte. Punctul 2 se referă expresis verbis la "separarea puterilor legislative, executive și judecătorească în stat și alegerea tuturor conducătorilor politici pentru unul sau cel mult două mandate".

Sub forma normativă el își găsește expresia în Decretul-lege privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului F.S.N. care în preambul reiterează conținutul citatului de mai sus, referitor la separarea puterilor în stat.

De asemenea, Statutul F.S.N. din România îl cuprinde ca pe un obiectiv înspere care urmează să se acționeze.

mirea și revocarea primului-ministru, aprobarea componenței guvernului, reglementarea sistemului electoral, numirea și revocarea președintelui Curții Supreme de Justiție și a procurorului general al Republicii, instituirea și conferirea de decorații, la care se adaugă și atribuțiile Președintelui Consiliului F.S.N., se poate trage concluzia că nu este asigurată separația puterilor în stat și că la data emiterii actului normativ de mai sus, se perpetua vechia instituție a unicătății și a unității puterii în stat.

Ideea este justificată și de art. 8, care stabilește răspunderile în plan local teritorial ale Consiliilor F.S.N., cuprinzînd inclusiv activitatea executivă. Acestea se referă la "organizarea și desfășurarea activităților economice, comerciale, de ocrotire a sănătății populației, de învățămînt și cultură, edilitar-gospodărești, precum și de apărare a avuției poporului, de ocrotire a drepturilor cetățenești, de asigurare a

legalității și menținerea ordinii publice în unitățile administrative-teritoriale în care se constituie".

Față de enumerarea făcută, este evidentă suprapunerea activității mai multor organe, care aparțin puterii executive sau judecătorești cu cele ale Consiliilor locale ale F.S.N.

În plus, observăm că se utilizează termenul de "separare" a puterilor în stat, ceea ce semnifică o acțiune de separare, care se desfășoară sau se va desfășura, și nu cel de "separație", cu sensul de proces încheiat, al separării puterilor în stat.

De asemenea, Consiliul F.S.N. se constituie ca organ suprem al puterii de stat. Or, însăși determinarea ca supremă a puterii, înseamnă, în primul rând, pe lângă considerarea ei ca unică, conceperea juridică a separației puterilor în stat

ca "superioară tuturor celorlalte", excluzând textual consacrarea juridică a separației puterilor în stat. Inexistența unei constituții, care să consfințească acest principiu, dar mai ales să-i asigure viabilitatea, prin garanții juridice, impune concluzia că nu este consacrat principiu separației puterilor în actuala legislație a României.

Existența separației puterilor în stat trebuie să fie legiferată prin constituție, de către o adunare constituantă, legitimată de popor prin alegeri libere.

Susținerile de mai sus, ni le vom exemplifica printr-o analiză de text, și anume prin prezentarea Decretului-lege privind organizarea și funcționarea organelor locale ale administrației de stat, cele care ar urma să reprezinte, la nivelul lor, puterea executivă.

Înțelegem să analizăm, în cele ce urmează, "independența" acestor organe ale puterii executive față de consiliile locale ale F.S.N., constituite la nivelul fiecărei unități administrative teritoriale, element indispensabil al separației puterilor în stat.

În acest sens, art. 5 dispune: "Componența organelor locale ale administrației de stat se stabilește pe funcții de către Consiliile teritoriale ale F.S.N.",

excluzând orice echivoc în ceea ce privește lipsa independenței organelor executive față de Consiliile locale ale F.S.N.

Fiind numite organe din afara sistemului executiv, organele executive nu numai că depind de acestea, prin faptul că răspund în fața lor de activitatea desfășurată, dar sînt obligate să execute actele normative emise de organele cărora li se subordonează.

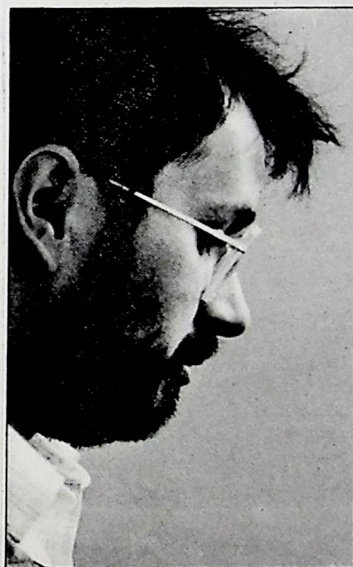
Subordonarea organelor executive nu este stabilită doar pe calea ierarhică a domeniului administrativ, ci și față de Consiliile locale ale F.S.N. Astfel, conținutul art. 6 este elocvent: "Organele locale ale administrației de stat în întregul lor și fiecare dintre membrii acestora sînt răspunzători în fața consiliilor teritoriale ale F.S.N."

Totdeauna aceste argumente considerăm că sînt suficiente pentru susținerea ideii că separația puterilor în stat, în contextul juridic și politic actual și preliminar alegerilor generale, este doar în stadiu de deziderat și nu de realitate.

conversație

JLR

JEAN-LUC R I V I È R E
MIJLOACELE DE DEZINFORMARE
ÎN ȚĂRILE DIN EST

JLR. - Știm că încă din studenție ați fost preocupat de metodele de dezinformare a opiniei publice (în fond practică programatic în țările fos-

tului bloc comunist). V-am ruga să ne dați niște exemple, poate chiar din glorioasa activitate a fostei agenții AGER-PRES-actuala ROMPRES.

J.-L. R. - Înainte de a da exemple ar trebui amintite principiile pe care se bazează dezinformarea: 1) informația este cheia puterii; 2) dezinformarea (voiața de a dezinforma) este prima decizie pe care o ia o putere care vrea să mintă, să înșele, să abuzeze de credulitatea poporului; 3) dezinformarea creează un climat de uimire, apoi de îndoială, de suspiciune, de neliniște, de închidere în sine și de căutare a unui țap ispășitor. Este semnul că începutul de încetare a oamenilor nu mai îndrăznește să-și vorbească, nu mai au încredere și nu mai participă la politica țării. Principiul unei democrații este că orice putere necesită o contra-putere. Dacă statul dezinformează, cetățenii trebuie să lupte pentru o informație liberă, accesibilă tuturor. Sînt fericit să aflu că prin intermediul revistei dumneavoastră există o posibilitate în plus pentru românii să aibă o informație corectă, echitabilă, în care să aibă acces oricine. Căci ați făcut o alegere bună hotărînd un preț mic de cumpărare, la îndemîna oricui. V-am adus depeșe ale Agenției de presă franceze AFP care se referă la depeșele Rompres. Sînt surprins de erorile pe care agenția Rompres le comite. Imi vine greu să cred că este vorba de un ziar așt prost informat despre geografia țării sale, cînd lasă să se creadă că Tîrgu-Mureș și Iași sînt orașe vecine.

Am citit cu interes declarațiile domnului Iliescu, apărînd comunismul românesc²⁾ și am descoperit cu surprindere depeșă ce include declarația domnului Ilie Verdeț privind posibilitatea reorganizării PCR³⁾. Există două soluții care să explice această situație: sau domnul Verdeț este un domn în vîrstă care nu a înțeles nimic din ce s-a petrecut în România din luna decembrie încoace, sau este vorba despre o tentativă de a detur- na sensul Revoluției începute în decembrie și de a recupera în consecință această revoluție, lăsînd să se creadă că ea nu era posibilă fără comuniști și că nu ar fi altceva decît opera comuniștilor. Am fost u-

B Touch T
POUDIQUE

Prîmul Boutique
Prîmul Poudique

D

A

R

A

mul dintre primii occidentali prezenți în România de îndată ce frontierele s-au deschis în 22 decembrie. Nici un moment nu am avut impresia că era vorba de o revoluție comunistă. Din contra, proclamând principiile de libertate, egalitate și al afirmării drepturilor omului, am putut să înțeleg că pentru români s-a sfârșit cu comunismul. Dar poate că n-am înțeles același lucru?

Note ROMPRES apud AFP:

1) "La Iași, în nord-estul României, mai multe sute de studenți au manifestat duminică, 18 martie, împotriva colegilor lor de origine maghiară care în Facultatea de Medicină din orașul vecin Tîrgu-Mureș fac de luni, 12 martie, greva cursurilor pentru a obține predarea învățămîntului în limba maghiară."

2) "Cei aproape 4 milioane de comuniști reprezintă, cu familia lor, mai mult de jumătate din populația țării și dacă se adaugă membrii organizațiilor de tineret, se ajunge la majoritate. Acești comuniști au nevoie să ia însă din țecere, să-și clarifice poziția ideologică, căci nu se simt vinovați de crimele dictaturii: dămpotriva, atîtia comuniști au murit pentru a apăra revoluția."

3) "Partidul comunist român trebuie să fie în întregime reinnoit, dar va rămîne majoritar ca forță de stînga militînd pentru reinnoirea socialistă în politică românească. Participarea sa la alegeri nu este obligatorie; există formațiuni politice, ca de pilda FSN care pot realiza un larg consens popular fără ajutorul PCR. Alte formațiuni noi sînt de asemenea interesante, în special partidul român pentru o nouă societate (PRNS), a cărui animatori îi cunosc bine."

merci PROJEKT

IOAN GALEA

Exilați într-o provincială platitudine (Arad - orașul unde nu se întîmplă nimic), una din revistele "devorate" de grup era PROJEKT. Datorită ei, multe din frustrări au putut fi compensate. Revista "Projekt" oferă un standard cel puțin în două domenii: teatru și afiș; evident, textele bune cuprind și alte aspecte: pictură, grafică, design, fotografie, arhitectură, modă - semnate cam de aceiași: BOŻENA KOWALSKA, IAN ZIELECKI, IRENA HUML, ANDRZEJ MATYŃIA, MARIA EVA ANDRY sau STANISLAW K. STOPCZYK.

Tuturoș, și nu numai lor,

MERȚI !

Poate, într-unul din următoarele numere, vom stăruia asupra teatrului polonez. Menționez doar faptul că în Polonia nașterea oricărui spectacol este, în același timp, o naștere în explozie a mai multor afișe pentru acel spectacol, că tradiția școlii poloneze de afiș înseamnă o apriga concurență pentru impunerea celui mai bun.

Intr-o țară în care Academile de Arte Frumoase au secții de grafică specializate în afiș, unde lunar se premiază cel mai bun afiș, unde are loc o Bială de Afiș cu cea mai largă participare internațională (și cota cea mai ridicată), afișul a devenit un CULT.

projekt

479 131

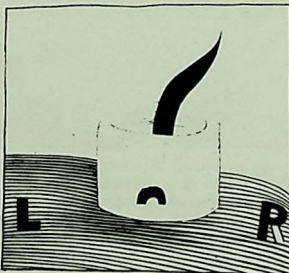

Afiș politic, de film, teatru, muzical, de circ, reclamă - și chiar afiș-afiș (poster for myself), pentru că această disciplină a artelor vizuale își revendică motivele principale din însăși viața în multiplele ei aspecte: cultural-artistic, social-politice etc.

CLEMENCEAU obișnuia să spună: "Dacă am de vorbit o oră, sînt gata să încep chiar acum; pentru un minut, îmi trebuie o săptămînă de pregătire." În primul rînd, afișul este expresia momentului; trebuie să posede puterea de a acapara privirea altfel holnară printre sutele de obiecte din jurul nostru. Dar nu vreau să vă vorbesc nici despre

projekt

577 140

afiș, decumdată. Vroiam să mulțumesc excelenților TOMASZEWSKI, STAROWIEYSKI, SWIERZY, STANNY, URBANIEC, MŁODOZENIEC, sau mai noilor CZERNIAWSKI, ALEKSIUN, EROL, PAĞOWSKI (debutanți în anii '80) și tinerilor SZULECKI, BOGUSZAWSKI, SADOWSKI - care au terminat studiile în anii '80.

Tuturoș: MERȚI !

PS. Poate că Institutetele noastre de Arte Plastice ar trebui înzestrate cu astfel de secții.

1. Adică, unde este ... este, unde nu-i ... nu-i !

B R

În vestita localitate Pils din Cehoslovacia a luat ființa Partidul ... Berii. Este o grupare politică ce își propune să-i adune în rîndurile sale pe adevărații iubitori ai acestei îndrăgite băuturi. Platforma militează pentru îmbunătățirea calității, mărirea producției și scăderea prețurilor.

Conducerea partidului spera să cucerească și cîteva locuri în Parlament, de unde să-și facă auzite revendiciile.

Avînd în vedere simpatia de care se bucura berea și în țara noastră, un partid similar - înființat la Azuga sau la Solca ar putea milita și el pentru fabricarea berii conform rețetelor, eliminarea apei din halbe, abolirea serviciilor condiționate cu mîncare, înființarea de sărbători ale berii și, bineînțeles, cucerirea a cît mai multe locuri în Parlament la concursul cu PT (Partidul Tufocobilor) și PV (Partidul Vinofililor)... LN.

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Didilescu,
Ioan Galea,
Ligia Holușă, Călin Nan,
George Sabău,
Viorel Similov,
Tosif Stroia
Liliana Trandabur
Valentin Constantin.

REDACȚIA: B-dul Revoluției 85, Arad

8701a
Simulor

1.

C O L E C A F I S E T I A ©

converbatla

partimete alegeri libere.

TATOV

